

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Cermaq ASA
Postboks 144 Sentrum
0102 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4391-11

22.09.14

Svar på henvendelse om regionbinding av tillatelser

1. BAKGRUNN

Vi har mottatt en henvendelse fra Cermaq, som resulterte i et møte mellom Nærings- og fiskeridepartementet og Cermaq 5. mai 2014.

Problemstillingen selskapet tok opp kan i korte trekk oppsummeres slik: Cermaq har anført at en innvekslet tillatelse, jf. forskrift om tildeling av løyve til havbruk med matfisk av laks, aure og regnbogeaure i sjøvatn i 2013 § 6 (tildelingsforskriften), kan flyttes ut av den regionen den opprinnelig var tilhørende. Argumentene er at de samme vilkår vil gjelde for tildelt og innvekslet løyve, jf. tildelingsforskriften § 6 andre ledd, og regiontilknytning er et vilkår på lik linje med andre vilkår. Tillatelsene i gruppe B ville også bli dyrere enn andre tillatelser i tildelingsrunden, og det var derfor naturlig å vurdere det slik at det var større "frihet" i denne gruppen, enn for tillatelsene i gruppe A (Troms og Finnmark). Språklig sett tilsier også "innløsning" at det er en ny tillatelse, og det er presisert i forskrift og merknader at denne skal få samme vilkår som den som tildeles i tildelingsrunden.

2. DEPARTEMENTETS VURDERING

Innledningsvis bemerker vi for ordens skyld at dersom forskriften skulle innebære hjemmelsgrunnlag for at regionbindingen kan oppheves, vil det foreligge "motstrid" med laksetildelingsforskriften § 33, men det må i så tilfelle legges til grunn at tildelingsforskriften vil gå foran på bakgrunn av lex posterior og lex specialis.

Tildelingsforskriften § 6 lyder slik:

”§ 6. Innløysing av løyve

Tilsegn om løyve i Gruppe A og B krev innløysing av eit gjeldande løyve til matfisk med laks, aure og regnbogeare, som vil få endra vilkår tilsvarande det nye løyvet som er gitt etter denne forskrifta. I Gruppe A må løyvet som blir løyst inn vere knytt til same region som det nye løyvet.

Nye vilkår til det gjeldande løyvet gitt etter denne føresegna trer i kraft to år etter vedtak om innløysing, jf. 7 tredje ledd.”

Det fremkommer av første ledd at den innløste tillatelsen vil få endrede vilkår tilsvarende den nye tillatelsen. Spørsmålet blir da om dette innebærer at også den eksisterende tillatelsens regionbinding skal få samme regionbinding som den nye tillatelsen. I vurderingen er det sentralt å se på hvilket omfang begrepet ”vilkår” har. Cermaq har anført at regionbinding er et vilkår på lik linje med andre vilkår som stilles i tillatelsen. Den geografiske tilhørigheten til den nye tillatelsen blir omtalt i § 11, der det fremkommer at de nye tillatelsene tildeles uavhengig av Fiskeridirektoratets regioner, regionvalget er således valgfritt. Etter Cermaqs syn må da også regionvalget være valgfritt for den eksisterende tillatelsen.

Etter departementets syn er det ikke tvilsomt at ”vilkår”, etter tildelingsforskriften omfatter de krav som stilles i tillatelsen og som gjelder begrunnelsen for tildelingen, som bruk av luseskjørt, stor smolt, steril fisk etc, dette fremkommer også av tildelingsforskriften § 9 som har overskriften ”§ 9. Vilkår”:

”Kunnskap og erfaringar som blir hausta i bruk av løysingar som vinn fram ved tildeling av løyve etter denne forskrifta skal delast slik at det kjem heile akvakulturnæringa til gode.

Det skal setjast ytterlegare vilkår som medverkar til at dei kriteria som er avgjerande for tildelinga blir etterlevde.

Vilkåra skal gå fram av tilsegna og løyvedokumenta.”

Den geografiske tilhørigheten inngår ikke i de vilkårene som skal settes etter § 9, da geografisk tilhørighet, verken for den nye eller den eksisterende tillatelsen, har vært noe moment som er tillagt vekt ved tildeling av tillatelser i gruppe B. Etter departementets syn taler det mot Cermaqs tolkning av forskriften.

Dersom regionvalget skal anses som et vilkår på lik linje med andre vilkår som stilles etter tildelingsforskriften, fremkommer det videre av § 6 annet ledd at vilkåret (regionvalget) vil tre i kraft 2 år etter vedtak om innløsning. Bakgrunnen for dette er at vilkårene knyttet til den grønne tillatelsen kan være tyngende, og det er derfor gitt en overgangsperiode før vilkårene trer i kraft. Dette gir imidlertid liten mening dersom det skulle være mulig å flytte den eksisterende tillatelsen fra den opprinnelige regionen til ny region, da forskriftsbestemmelsen positivt vil være til hinder for slik flytting før det har gått to år. For mange av aktørene vil det være rasjonelt å drive de grønne tillatelsene samlet, og bestemmelsen vil derfor kunne stride mot formålet med forskriften ved at oppstart av grønn drift på eksisterende tillatelser kan vanskeligjøres. Også dette taler mot Cermaqs fortolkning av forskriften.

Merknadene til den aktuelle bestemmelse er lite utdypende, men det presiseres at i ”*Gruppe A må løyvet som skal løysast inn liggje innanfor same region som det nye løyvet skal etablerast i og vere eit matfiskløyve for laks, aure og regnbogeaure.*” Det er ikke gitt noen nærmere omtale av krav til den tillatelsen som skal innløses dersom det gis tillatelse i gruppe B. Bakgrunnen for at det ikke er stilt et liknende krav i Gruppe B er at søker skulle ha mulighet til å innløse tillatelser i en annen region enn der den nye tillatelsen etableres, dvs. å drive tillatelsene i ulike regioner. Dette er naturligvis ikke aktuelt for mange, men departementet er kjent med at blant annet Salmar ønsker å gjøre dette.

Til slutt vil departementet presisere at flytting av eksisterende tillatelser til en annen region enn den opprinnelige er et politisk tema som ville reist betydelig spørsmål både blant eksisterende næringsutøvere og i kommune-Norge. Det er derfor utenkelig at departementet – med hensikt – ville åpnet for en slik ordning i forskrift uten at det ble drøftet særskilt. Spørsmålet har ikke blitt reist verken i høringsnotatet eller i andre dokumenter i forbindelse med tildelingsrunden 2013. I den forbindelse finner vi grunn til å fremheve at dersom departementet tok sikte på å tillate en ordning som Cermaq tar til ordet for, vil en manglende drøftelse av spørsmålet under forberedelsen av forskriften åpenbart være et brudd på forvaltningsloven § 37 første ledd og utredningsinstruksen. Også dette taler mot Cermaqs fortolkning av forskriften.

Etter vårt syn taler derfor § 9, sett i sammenheng med § 6, klart for at regiontilknytningen ikke er en del av ”vilkårene” til tillatelsen. Vi kan heller ikke se at dette er tilfelle dersom ordlyden sees i sammenheng med merknadene til § 6.

Nærings- og fiskeridepartementet har etter dette kommet til at eksisterende tillatelser som innløses etter § 6 i tildelingsforskriften ikke kan flyttes ut av den regionen der den hører hjemme.

Med hilsen

Martin H. Bryde
avdelingsdirektør

Christopher Grøvdal Rønbeck
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Faggruppa for tildeling av grønne løyve
Fiskeridirektoratet